

Vild och vacker eller robust och stadig. Traditionell och nyskapande. Eller varför inte kulturskatt eller belönad nyhet. Allt finns att hitta i prästkragarnas värld.

Prästkrage

I GAMMAL & NY SKEPNAD

Vilda och vackra har prästkragar, *Leucanthemum vulgare*, växt i Sveriges avlånga land och symboliserat midsommarsfirande och festligheter såväl som anspråkslös vardag i flera århundraden. För finns det någon annan blomma som symboliserar den svenska midsommaren bättre än prästkrage, vallmo och blåklint?

Och som Skånes landskapsblomma kan vi lätt lockas att tro att den är en sydlig och späd skönhet, men den växer vild ända upp till polcirkeln och är vanlig i hela Norden.

I perennrabatter har växter med vild karaktär fått en renässans de senaste åren. Klassiska trädgårdar är ofta tydligt strukturerade efter färg, form och höjd, men en motvikt har blivit att istället härma naturen.

På ängen sprider sig perennerna bäst de vill utan begränsningar och då får växtslag som *Leucanthemum vulgare* 'Maikönigin', låga gräs och andra prärieväxter som *Liatris spicata* och *Echinacea pallida* ett större intresse. På Chelsea Flower Show 2012 fanns prästkragen med bland gräs, kantnepeta och vallmo. Både i montrar och som vild plantering på området.

BRÖLLOPSGÅVAN – EN NYGAMMAL PERENN

Leucanthemum x superbum 'Bröllopsgåvan' är något så sällsynt som en historisk perenn med svenska anor. Denna jätteprästkrage har upp till tio centimeter stora blommor som blommar hela sommaren och långt in på hösten. Den trivs i soliga och väl-dränerade lägen och blir då stabil och tålig. Trots sina 100 centimeter i höjd.

Marie Wändel är utbildad trädgårdsingenjör som sedan 20 år tillbaka driver en av Sveriges största perennaodlingar. Marie har skrivit boken *Perenner* och har tidigare varit rådgivare inom biologiskt växtskydd. Marie är också redaktör för www.perenner.se.

I minst fyra generationer ärvdes den av kvinnorna i samma släkt i Skåne. Marit, som odlar den idag, kan spåra den tillbaka till 1923. Det året gifte sig Marits svärmors mor och i samband med bröllopet fick hon jätteprästkragen av sin mor.

Våren 2013 lanserades de första historiska perennerna under varumärket Grönt Kulturarv i Sverige. På Lantbruksuniversitetet i Alnarp har ett intensivt arbete gjorts med insamling av gamla perennsorter från 1940 och tidigare. De utvalda sorterna ska vara robusta, friska och tåliga med vacker blomning. Alla bär dessutom på en historia som har inspirerat till de nya sortnamn som perennerna har fått.

Av de fyra sorter som presenterades 2013 har 'Bröllopsgåvan' varit den som fått störst intresse på marknaden.

BROADWAY LIGHTS EN VINNANDE NYHET

Namnsättning på nyheter kan vara komplex och detta är *Leucanthemum superbum* 'BROADWAY LIGHTS', 'Leumayel' ett bra exempel på. Med sin unika färgskala från den cintrongula knoppen till allt ljusare vaniljgul. Där blommorna slutligen nästan blir helt vita när de varit utslagna en tid, är detta en nyhet som trots sitt namn, ovanligt snabbt etablerat sig i perennsortimentet.

Förutom lång och vacker blomning är den stabil med mörkgrönt bladverk och kompakt till växtsättet med sina 40 centimeter. Detta är en Proven Winners sort, som kommer från förädling i Holland. Den är som många andra jätteprästkragar en fin rabattväxt och en riktigt bra snittblomma. •

Leucanthemum superbum BROADWAY LIGHTS 'Leumayel' har en unik färg som skiftar från cintrongul knopp till allt ljusare vaniljgul och slutligen helt vit.

Leucanthemum x superbum "Bröllopsgåvan", en svensk historisk perenn.

Leucanthemum vulgare växer vild i hela Sverige och finns det någon annan blomma som symboliserar den svenska midsommaren bättre än prästkrage?

En somrig vild kantrabatt med akleja, prästkrage och lövkoja uppskattas av fjärilar och andra insekter.

På Chelsea Flower Show 2012 fanns prästkragen med bland gräs och kantnepeta i torpmiljö.